

צידה אדרק - תפילת ראש השנה

1

* לאחר שמהדנו את עניינו של ראש השנה כקובץ הראשון,
קובץ זה הינו סיכום ופירוט- אותו תולדו אקחת אתכם לתפילה*

עבודת התפילה במוסף - מלכויות, זיכרונות ושופרות והתקיעות הנלוות אליהם:

חז"ל קבעו עשרה פסוקים לכל חלק וכמובן שיש עומק רעיוני שבעקבותיו נבחרו דווקא פסוקים אלו בסדר זה, ניסינו בעזרת פרשנים מהנגלה והנסתר להראות את המחשבה שעומדת מאחורי בחירת הפסוקים הללו והסדר שבו הם הובאו.

בעת אמירת הפסוקים בתפילה נעצור, נקרא את הפירוש (במחשבה בלבד) ונתבונן: **ביום הראשון:** על האידיאל שהפסוקים הללו מייצגים וכמה היינו רוצים באידיאל הזה. **וביום השני:** נתבונן כיצד היינו רוצים שהאידיאל הזה יתממש במציאות שלנו כיום.

מלכויות: הכרה בגדלות הבורא - הכנעה והתמסרות:

פסוקי התורה:

פסוק ראשון: "ה' ימלוך לעולם ועד" (שמות טז)
היעד הוא שה' ימלוך על העולם לנצח וכן העולם הזה יהיה עד וגילוי של מלכות ה'.

פסוק שני: "לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה' אלוהיו עמו ותרועת מלך ב" (במדבר כג כא)
גילוי המלכות בעולם דרך עם ישראל שבו נטוע הטבע להמליך את הבורא- תרועת מלך בו, בטבעו.

פסוק שלישי: "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל" (דברים לג, ה)
התגלות מלכות ה' בעם ישראל רק כשהם באחדות.

- היעד הוא המלכת ה' בעולם דרך עם ישראל כשהם באחדות -

פסוקי הבתובים- ההכרה שלנו במטרה:

פסוק ראשון: "כי לה' המלוכה ומושל בגויים" (תהילים כב)
הידיעה הישראלית כי כבר עכשיו ה' מלך ומנהיג את העולם עבורנו הוא מלך ועבור הגויים הוא במדרגה רחוקה יותר של מושל.

פסוק שני: "ה' מלך גאות לבש, לבש ה' עוז התאזר, אף תיכון תבל בל תימוט" (תהילים צג)
ה' מנהיג את העולם בניסים, מתלבש בגאות - על חוקי הטבע וכן בהנהגה טבעית ה' מתאזר בעוז-
להתמיד את חוקי הטבע. כאן נוספת ההדגשה, שללא הנהגת ה' העולם יתמוטט.

לאזר הטמעת הקובצות האלו כאן הקריאה לעולם:

פסוק שלישי: "שאו שערים ראשיכם והינשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד"
העולם על כל שלוחותיו - התורני, המדעי, המדיני וכו' נקרא לפתוח את שערי מוחו
וליבו אל ה' ומתוך כך קריאה גם לשערי העולם העליון הרוחני, שדרכם יורד השפע
לעולם להתרומם ולהיפתח.

"מי זה מלך הכבוד ה' עזוז וגיבור ה' גיבור מלחמה"
למי פותחים את השערים? לה', שהוא הנותן לעולם את כוחו וגבורתו לפעול בכל
התחומים.

אך ההסתכלות הזו עדיין לא שלימה מצידנו ועל כן ישנה קריאה חוזרת:

"שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד"
העולם על כל שלוחותיו נקרא לפתוח יותר בעומק את שערי
מוחו וליבו אל ה' ומתוך כך גם השערים העליונים יישאו פתחיהם מעליהם.

"מי הוא זה מלך הכבוד ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה" (תהילים כד)
בירור עמוק יותר - למי פותחים את השערים? לה' צבאות, אשר אנחנו חייליו וכל
רצוננו בעולם הוא לגלותו ואנו חלק מגילוי.

פסוקי הנביאים: כיצד המלכת ה' תתממש לעתיד לבוא:

פתיחה – פסוק ראשון: "כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון
ומבלעדי אין אלוקים" (ישעיהו מד) לעתיד יתגלה שאין עוד מלבדו.

כיצד? פסוק שני: "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו והייתה לה' המלוכה" (עובדיה א)
ההנהגה תתגלה דרך משפטו של עשיו המגלם את התרבות המערבית, הנוצרית
המושלת בעולם, משפט אשר יטהר ויביא אותם לקבלת מלכות ה' וכן והייתה לה' המלוכה - על
בני ישמעאל.

פסוק שלישי: "והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה אחד ושמו אחד" (זכריה יד)

- התוצאה: כל הבריאה כולה הופכת להיות שמו ומגלה את אורו -

פסוק אחרון- מן התורה:

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" (דברים ו) – מלכות.
להיכנס להתבוננות של אין עוד מלבדו וביטול כל המציאות אליו.
'שמע ישראל' – חיבור והתבטלות לעם ישראל.
'ה' אלוהינו' – הוא המניע את כל הכוחות שלנו כעם.
'ה' אחד' – אין עוד מלבדו באמת רק הוא קיים..
ממש מוסרים את עצמנו אליו עד כלות הנפש.

סיום הברכה:

"אלוהינו ואלוהי אבותינו מלוך על כל העולם כלו בכבודך והנשא על כל
הארץ ביקרך מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזיכרון."

*התקיעות של מלכויות הן ביטוי של מה שאמרנו ורצינו
בהמלכת ה' בצורה פנימית יותר - של קולות.*

זיכרונות: הכרה במעלתם של ישראל ובחביבותן לפני המקום - הקשר העמוק שיש לנו עם הבורא.

פסוקי התורה: מעוררים את אהבת הבורא אלינו - הוא זוכר אותנו בכל מצבי הזמן המשתנים:

פסוק ראשון: "ויזכור אלוהים את נח ואת כל החיה ואת הבהמה אשר אתו בתיבה
ויעבר אלוהים רוח על הארץ וישוכו המים" (בראשית ח)
זיכרון ואהבת האנושות כולה.

פסוק שני: "וישמע אלוהים את נאקתם ויזכור אלוהים את בריתו את אברהם את
יצחק ואת יעקב" (שמות ג)

זיכרון ואהבת האומה הישראלית בשעבוד מצריים בהיותם במ"ט שערי טומאה.

פסוק שלישי: "וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם
אזכור והארץ אזכור" (ויקרא כז)

הזיכרון ואהבת ה' אלינו בגלותנו האחרונה.

פסוקי בתובים: אהבת ה' אלינו בהווה הנותנת לנו עזרה וקיום:

פסוק ראשון: "זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום ה'" (תהילים קיא)

בהווה הבורא יתוך זוכר אותנו, ממשיך ומנהיג אותנו מצד רחמיו המרובים והניסים שעושה עמנו הם זכר והמשך לניסים ונפלאות שעשה ביציאת מצרים.

פסוק שני: "טרף נתן ליראיו יזכור לעולם בריתו" (שם)

הבורא זוכר וקשור אלינו ובעקבות זאת נותן לנו בדרך הטבע את צרכינו וקיומנו.

פסוק שלישי: "ויזכור להם בריתו וינחם כרוב חסדיו" (שם קו)

הבורא זוכר אותנו גם כאשר אנו חוטאים ומתנחם על הרעה – מקיים אותנו גם במצבים הקשים.

פסוקי נביאים: התגלות האהבה לעתיד המביאה לגאולה:

פסוק ראשון: "הלוך וקראת באזני ירושלים לאמור כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורך

אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" (ירמיהו ב)

בפסוקים הללו כדאי לחשוב על האהבה באופן הדדי – עד כמה גם אנו אוהבים את ה' וממשיכים לעבדו גם מתוך ייסורים גדולים והסתר פנים (שואה וכו').

פסוק שני: "וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעורך והקימותי לך ברית עולם" (יחזקאל טז)

על אף כל מעשינו ה' זוכר את ברית הנעורים יציאת מצרים ומתן תורה ומקים אותנו לבנין חדש בגלל הברית הנצחית הכרותה אתנו מאז.

פסוק שלישי: "הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו

מעי לו רחם ארחמנו נאם ה'" (ירמיהו לא)

אפרים הוא כינוי לעם ישראל (עשרת השבטים) המתייסר בגלות ובחבלי הגאולה ומתוך עומק האהבה והזיכרון האלוקי ה' ירחמנו ויגאל אותנו.

סיום הברכה:

"אלוהינו ואלוהי אבותינו זכרנו בזיכרון טוב לפניך ... וקיים לנו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדיך מפי כבודך כאמור:

פסוק אחרון: "וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לעיני הגויים להיות

להם לאלוהים אני ה'" (ויקרא כו)

כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם ואין שכחה לפני כסא כבודך ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור ברוך אתה ה' זוכר הברית."

**התקיעות של הזיכרונות הן ביטוי של מה שאמרנו ורצינו באהבת ה',
בקשר המיוחד עם ה' בצורה פנימית יותר - של קולות.**

שופרות: הכרה ברוממות התורה הנבואה והמצוות שבידנו - שהם הביטוי והגילוי של הקשר של ה' עמנו. הקשר הראשוני והיסודי שנוצר עם ישראל, קול ה' מתגלה אלינו ורצוננו לחזור לגילוי הזה.

פסוקי התורה:

פסוק ראשון: "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה" (שמות יט)
שופרות של מתן תורה שאנו רוצים לשמוע אותם גם כיום.

פסוק שני: "ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלוהים יעננו בקול" (שם)
הקול והגילוי האלוהי חדר והתגלה דרך משה.

פסוק שלישי: "וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק" (שם)
גם לעם כולו מגיע הקול והאור אך ברמה שונה ממשה.

פסוקי כתובים: הקריאה שלנו מלמטה לגילוי, אנו מוכנים להיות הכלים והשופר לגילוי:

פסוק ראשון: "עלה אלוהים בתרועה ה' בקול שופר" (תהילים מז)
הקביעה שקריאת התקיעה שלנו מלמטה מעוררת את הגילוי העליון, אשר שם האלוקים ושם ההווה.

פסוק שני: "בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה'" (שם צח)
אנו קוראים לגילוי ה' 'בחצוצרות' – בכלי העולם החיצוני שיצרנו במשך השנים: במדע, בטכנולוגיה וכו', ו'בקול שופר' - בכלים הפנימיים שלנו.

פסוק שלישי: "תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו כי חוק לישראל הוא משפט לאלוהי יעקב" (תהילים פא)
הזמן הטוב ביותר לקריאה הזו הוא בראש השנה "בכסא ליום חגנו" – חג שהלבנה מתכסה.

פסוק רביעי: "הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו הללוהו בגבורותיו הללוהו כרוב גדלו, הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכינור הללוהו בתוף ומחול הללוהו במינים ועוגב הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה כל הנשמה תהלל יה" (שם קנ)
 כל חלקי השכל, הרגש והמעשה שלנו הבאים לידי ביטוי בכלי הנגינה השונים הנזכרים כאן וכולם יהיו כלים לגילוי הבורא ודרכם ה' ינגן בנו את ניגונו...

פסוקי נביאים: כיצד יתקיים הגילוי לעתיד לבוא:

פסוק ראשון: "כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשא נס הרים תראו וכתקוע שופר

תשמעו" (ישעיהו יח)

קול ה' יעורר את העולם כולו להקשבה וראיה חדשה.

פסוק שני: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים

והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים" (שם כז)

הקול, אור ה' וכוח ה', שיוציא אותנו מהגלות הפיזית והרוחנית – 'אשור' - שיעבוד הרוח ו'מצרים' – שיעבוד החומר.

פסוק שלישי: "וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו ואדני ה' בשופר יתקע והלך בסערות תימן ה'

צבאות יגן עליהם כן תגן על עמך ישראל בשלומך" (זכריה ט)

קיבוץ הגלויות והגאולה תלויה בליווי אלוקי גלוי של קידוש ה' המגן ומסיר את כל המכשולים.

סיום הברכה:

אלוהינו ואלוהי אבותינו תקע בשופר גדול לחירותנו ושא נס לקבץ גלויותינו וקרב פזורינו מבין הגויים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ והביאנו לציון עירך ברינה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו כמצווה עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:
 "וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חודשיכם ותקעתם בחצוצרות על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזיכרון לפני אלוהיכם, אני ה' אלוהיכם"
 כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך ברוך אתה ה' שומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים.

התקיעות של השופרות הן ביטוי של מה שאמרנו ורצינו, בגילוי הקשר שלנו עם הבורא בצורה פנימית יותר - של קולות.

התקיעות בסוף התפילה:

הנשמה שלנו על כל כוחותיה מוטענת עתה באור ה' לשנה החדשה והיא מאירה לנו:
התקיעות כנגד עשרה מאמרות וספירות, שהן גם קומה שלימה במבנה האדם¹.

תקיעה – בנצח תרועה – בהוד תקיעה – ביסוד	תקיעה – בחסד שברים – בגבורה תקיעה – בתפארת	תקיעה – בחכמה שברים תרועה – בבינה תקיעה – בדעת
--	---	---

לאחר ראש השנה, שהמלכנו את ה' ממקום מאוד אמיתי,
אנו שבים אל המציאות שלנו, אל העבירות והמחסומים שיצרנו בשנה שעברה
בינינו ובין ה' ומתוך הקשר העמוק שיצרנו עם הבורא בראש השנה,
יש לנו עתה ליווי אלוקי לדעת אלו דברים ועניינים להתמקד השנה,
להתחזק בהם ולקיימם.

¹ הרב הלל- חוברת לראש השנה

